

Προβλέψεις του Γραφείου Ανάλυσης Οικονομικής Πολιτικής για την πορεία την οικονομίας της Ολλανδίας.

Τα κυριότερα σημεία της “Μακροοικονομικής πρόβλεψης 2020” που δημοσίευσε πρόσφατα το Γραφείο Ανάλυσης Οικονομικής Πολιτικής (Netherlands Bureau for Economic Policy Analysis) για την πορεία την οικονομίας της Ολλανδίας είναι τα εξής:

Μετά από ετήσιο ρυθμό αύξησης τουλάχιστον 2% σε καθένα από τα προηγούμενα τέσσερα έτη, ο ρυθμός αύξησης του ΑΕΠ αναμένεται να ανέλθει στο 1,8% το 2019 και στο 1,5% το 2020. Ως αποτέλεσμα των εμπορικών εντάσεων από το εξωτερικό, θα υπάρξουν αρνητικές επιπτώσεις στην ανάπτυξη των εξαγωγών σε πρώτη φάση αλλά και στην εμπιστοσύνη των παραγωγών και στις επιχειρηματικές επενδύσεις. Η μεγαλύτερη αύξηση των εισαγωγών σε σχέση με τις εξαγωγές και η μείωση των εξαγωγών φυσικού αερίου οδηγούν σε πτώση του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών από ένα ιστορικό επίπεδο 11,2% του ΑΕΠ το 2018 σε 8,7 % το 2020. Το πλεόνασμα το 2020 παραμένει πολύ μεγάλο, τόσο ιστορικά όσο και διεθνώς. Η χαμηλότερη αύξηση των εξαγωγών έχει κυρίως αρνητικές συνέπειες για τη βιομηχανία ενώ η συνεχής αύξηση των εγχώριων δαπανών είναι θετική για τον τομέα των υπηρεσιών.

Οι εγχώριες δαπάνες είναι υπεύθυνες για την οικονομική ανάπτυξη. Η αύξηση του διαθέσιμου εισοδήματος των νοικοκυριών παραμένει σταθερή, γεγονός που έχει θετικό αντίκτυπο στην κατανάλωση. Το 2019, το διαθέσιμο εισόδημα θα αυξηθεί κυρίως λόγω της έντονης αύξησης της απασχόλησης. Η αύξηση των επιχειρηματικών επενδύσεων επιβραδύνεται, αν και το κόστος χρηματοδότησης είναι χαμηλό λόγω της ασθενέστερης αύξησης των πωλήσεων στο εξωτερικό και της αυξημένης αβεβαιότητας. Οι επενδύσεις σε κατοικίες θα συνεχίζουν να αυξάνονται, αλλά με βραδύτερο ρυθμό, παρά τη σπανιότητα στην αγορά κατοικίας. Η δημοσιονομική πολιτική είναι επεκτατική και αυτό συμβάλλει στην οικονομική ανάπτυξη - άμεσα, μέσω υψηλότερων κυβερνητικών δαπανών και έμμεσα μέσω της μείωσης της φορολογικής επιβάρυνσης.

Κατά το δεύτερο τρίμηνο τ.ε., το ολλανδικό ΑΕΠ αυξήθηκε κατά 0,5% σε σχέση με το προηγούμενο τρίμηνο ενώ το αντίστοιχο ποσοστό ήταν μόνο 0,2% στην ευρωζώνη. Τα τελευταία έξι χρόνια, η ανάπτυξη στην Ολλανδία ήταν είτε υψηλότερη είτε ίση με εκείνη της ευρωζώνης στο σύνολό της έπειτα από μια βραδύτερη ανάπτυξη το 2010-2012. Για το υπόλοιπο της τρέχουσας χρονιάς και το 2020, τα επίπεδα ανάπτυξης στις Ολλανδία θα

εξακολουθήσουν να είναι υψηλότερα. Αυτό οφείλεται κυρίως σε μια κάπως πιο ευέλικτη δημοσιονομική πολιτική από ότι στην υπόλοιπη ευρωζώνη, στην ευνοϊκότερη ανάπτυξη της αγοράς κατοικίας και στο γεγονός ότι οι ολλανδικές εξαγωγές επηρεάζονται λιγότερο από την μείωση των κινεζικών εισαγωγών. Στο 1,5% το 2020, ο ρυθμός αύξησης του ΑΕΠ στις Ολλανδία θα είναι κατά 0,3% υψηλότερος από ότι στην ευρωζώνη.

Το επιτόκιο τα ολλανδικά κρατικά ομόλογα 30 ετών ήταν αρνητικό (-0,1%) από τον Αύγουστο. Τα πραγματικά επιτόκια της κεφαλαιαγοράς ήταν χαμηλά για κάποιο χρονικό διάστημα, σταθερά αρνητικά από το 2017 και βρίσκονται σε καθοδική τάση. Επιπλέον, η ΕΚΤ δήλωσε ότι θα διατηρήσει τα επιτόκιά της στο σημερινό χαμηλό επίπεδο τους ή θα τα μειώσει περαιτέρω έως ότου η πληθωριστική τους προοπτική να συγκλίνει προς τον στόχο του πληθωρισμού. Το χαμηλό επιτόκιο έχει θετικό αντίκτυπο στις επενδύσεις, ωφελεί τον κρατικό προϋπολογισμό με το χαμηλότερο κόστος των τόκων και ωφελεί τους ιδιοκτήτες κατοικίας αλλά έχει άμεσο αρνητικό αντίκτυπο στους αποταμιευτές και καθιστά τους ασφαλιστές και τα συνταξιοδοτικά ταμεία ευάλωτα. Μακροοικονομικά είναι επίσης σημαντικό τα χαμηλά επιτόκια να ασκούν πίεση στη συναλλαγματική ισοτιμία με θετική επίδραση στις εξαγωγές.

Η παραγωγικότητα της εργασίας αναμένεται να ανακάμψει το επόμενο έτος. Παρά την μικρότερη αύξηση της παραγωγής, η αύξηση της απασχόλησης στις επιχειρήσεις δεν θα μειωθεί σχεδόν καθόλου το 2019. Ωστόσο, η χαμηλότερη αύξηση της παραγωγής φαίνεται να αντικατοπτρίζεται ήδη στη μείωση του αριθμού των νέων κενών θέσεων εργασίας. Ο αριθμός των νέων κενών θέσεων μειώθηκε ελαφρώς το δεύτερο τρίμηνο αφού έφτασε σε ρεκόρ το πρώτο τρίμηνο. Ο συνδυασμός της εξασθένησης της αύξησης της παραγωγής και της περιορισμένης εξασθένησης της απασχόλησης θα οδηγήσει ακόμη και σε μια (οριακή) μείωση της παραγωγικότητας της εργασίας το τρέχον έτος (0,1%) για τις επιχειρήσεις. Εντούτοις, το επόμενο έτος, η αύξηση της απασχόλησης θα ανταποκριθεί στη συνεχιζόμενη υποτονική ανάπτυξη της παραγωγής και θα υποχωρήσει έντονα. Για τη συνολική οικονομία, η αύξηση της απασχόλησης θα μειωθεί από 2,1% το 2019 σε 0,8% το 2020. Ως εκ τούτου, η αύξηση της παραγωγικότητας των επιχειρήσεων θα ανέλθει στο 0,8% το 2020.

Η ανεργία θα είναι στο χαμηλότερο επίπεδο το 2019 και θα παραμείνει χαμηλή το επόμενο έτος. Η αποδυνάμωση της αύξησης της απασχόλησης υπό τη συνεχή αύξηση της προσφοράς εργασίας σημαίνει ότι η σταθερή μείωση της ανεργίας έχει τερματιστεί και η ανεργία θα αυξηθεί ελαφρά το 2020. Μετά την πτώση από το ανώτατο όριο του 7,4% το 2014 σε 3,4% το 2019, το ποσοστό ανεργίας αναμένεται να αυξηθεί στο 3,5% το 2020. Αυτό εξακολουθεί να είναι χαμηλό από ιστορική και διεθνή προοπτική και δείχνει μια σφιχτή αγορά εργασίας. Από το τέλος του 2017, η σφιχτή αγορά εργασίας αντικατοπτρίστηκε επίσης σε μια ελαφρά αύξηση του ποσοστού των εργαζομένων με συμβάσεις μόνιμης απασχόλησης, ειδικά για τους πολύ μορφωμένους, μετά από συνεχή

πτώση των προηγούμενων ετών. Από το επόμενο έτος, η αύξηση του ποσοστού απασχόλησης των αυτοαπασχολούμενων σε σχέση με εκείνη των εργαζομένων θα επιβραδυνθεί.

Ως αποτέλεσμα της σφιχτής αγοράς εργασίας, ο μισθός των συμβολαίων των επιχειρήσεων αυξάνεται όπως αναμενόταν, από 2% το 2018 σε 2,5% το 2019 και το 2020. Λαμβάνοντας υπόψη την πολύ ιστορική χαμηλή ανεργία, η επιτάχυνση αυτή παραμένει εξαιρετικά περιορισμένη. Επιπλέον, η αύξηση των πραγματικών μισθών θα εξακολουθήσει να περιορίζεται διαρθρωτικά από τη χαμηλή τάση αύξησης της παραγωγικότητας της εργασίας. Κατά το προσεχές έτος, δεν θα υπάρχει καθόλου περιθώριο για την τιμαριθμική αναπροσαρμογή των συντάξεων.

Το 2020, ο πληθωρισμός θα επανέλθει στον χαμηλό μέσο όρο του ευρώ. Η αύξηση των έμμεσων φόρων τον Ιανουάριο του 2019 (αύξηση του χαμηλού συντελεστή ΦΠΑ, φόρος ενέργειας για τα νοικοκυριά και περιβαλλοντολογικός φόρος για τις επιχειρήσεις) θα συμπεριληφθεί στα στοιχεία για τον πληθωρισμό από τον Ιανουάριο του 2020. Το επόμενο έτος, οι έμμεσοι φόροι για τα νοικοκυριά θα μειωθούν, αν και αυτό θα αντισταθμιστεί από τις αυξήσεις των έμμεσων φόρων για τις επιχειρήσεις. Η πτώση των τιμών της ενέργειας (πετρέλαιο και φυσικό αέριο) έχει επίσης επιβραδυντικό αποτέλεσμα. Από την άλλη πλευρά, υπάρχει ανοδική επίδραση λόγω των υψηλότερων μισθών και των αυξήσεων ενοικίων. Ο πληθωρισμός θα μειωθεί από 2,6% το 2019 σε 1,3% το 2020 και, κατά συνέπεια, θα είναι συγκρίσιμος με εκείνον της ευρωζώνης (1,3%).

Η αγοραστική δύναμη θα συνεχίσει να αυξάνεται το 2020, ως αποτέλεσμα των πολιτικών και των αυξανόμενων πραγματικών μισθών. Η αγοραστική δύναμη αναμένεται να αυξηθεί κατά μέσο όρο κατά 2,1% το 2020, μετά από αύξηση κατά 1,2% το 2019 και 0,2% το 2018. Το ήμισυ των νοικοκυριών θα παρουσιάσει αύξηση της αγοραστικής δύναμης μεταξύ 1,3% και 2,7%.

Το πλεόνασμα του προϋπολογισμού θα μειωθεί το επόμενο έτος, ως αποτέλεσμα επεκτατικών πολιτικών και της ασθενέστερης οικονομικής ανάπτυξης. Το πλεόνασμα του προϋπολογισμού θα μειωθεί από 1,5% του ΑΕΠ το 2018 σε 1,2% το 2019 και 0,3% το 2020. Η ονομαστική αύξηση του ΑΕΠ θα συνεχίσει να μειώνει σταθερά το δημόσιο χρέος παρά το κάπως μικρότερο πραγματικό πλεόνασμα. Το δημόσιο χρέος μειώνεται ήδη κάτω από το 50% του ΑΕΠ φέτος, δηλ. στο 49,3% του ΑΕΠ και θα μειωθεί περαιτέρω το 2020 στο 47,6%.

Οι πραγματικές κυβερνητικές δαπάνες θα αυξηθούν κατά 2,4% το 2019 και 3% το 2020, ξεπερνώντας την αύξηση του ΑΕΠ. Η φετινή αύξηση της οικονομικής επιβάρυνσης των εταιρειών κατά 4,5 δις ευρώ είναι μεγαλύτερη από την φορολογική ανακούφιση των οικογενειών κατά 0,6 δις ευρώ, γεγονός που σημαίνει ότι η συλλογική φορολογική

επιβάρυνση αυξάνεται από 38,7% του ΑΕΠ το 2018 σε 39,2% το 2019. Την επόμενη χρονιά, τόσο τα νοικοκυριά όσο και οι επιχειρήσεις θα βιώσουν μείωση της φορολογικής επιβάρυνσης 4,4 δις ευρώ και 0,2 δις ευρώ αντίστοιχα. Ως αποτέλεσμα αυτών των ελαφρύνσεων η συλλογική φορολογική επιβάρυνση θα μειωθεί στο 38,8% του ΑΕΠ το 2020.

Οι κίνδυνοι για την ολλανδική οικονομία σε αυτές τις προβολές είναι κυρίως οι διεθνείς εξελίξεις. Η παγκόσμια οικονομία θα μπορούσε να επιβραδυνθεί ακόμη περισσότερο από ότι υπολογίζεται λόγω των συνεπειών της εμπορικής πολιτικής των ΗΠΑ, του Brexit, των πολιτικών εξελίξεων στην Ιταλία και των εντάσεων στη Μέση Ανατολή. Είναι πιθανό οι Ηνωμένες Πολιτείες να εισαγάγουν πρόσθετους δασμούς στις εισαγωγές ιαπωνικών και ευρωπαϊκών αυτοκινήτων αργότερα αυτό το έτος. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχει ήδη δηλώσει ότι θα καταλήξει σε αντίμετρα. Ένα χαοτικό Brexit αναμένεται επίσης να έχει αρνητικές επιπτώσεις στις Ολλανδία και στην ευρωζώνη ως σύνολο. Η ικανότητα των κεντρικών τραπεζών, συμπεριλαμβανομένης της ΕΚΤ, να συγκρατήσουν την περαιτέρω επιβράδυνση της ανάπτυξης είναι περιορισμένη και δεν είναι πολύ αποτελεσματική όσον αφορά τον πληθωρισμό και την οικονομική ανάπτυξη. Επιπλέον, σε ορισμένα μέρη της ευρωζώνης, λόγω των υψηλών επιπέδων δημόσιου χρέους, οι δυνατότητες για πιο εκτεταμένη δημοσιονομική πολιτική είναι επίσης περιορισμένες.

Οι εγχώριοι κίνδυνοι αφορούν την αγορά κατοικίας, τον τομέα των συντάξεων και την αγορά εργασίας. Ο χρόνος και η έκταση της ανάκαμψης στην αγορά κατοικίας μετά από μια περίοδο ισχυρών αυξήσεων των τιμών είναι δύσκολο να εκτιμηθεί, αλλά μπορεί να έχει σημαντικό οικονομικό αντίκτυπο όσον αφορά στην κατανάλωση και τις επενδύσεις. Ο αντίκτυπος της παγκόσμιας επιβράδυνσης στον τομέα των υπηρεσιών της Ολλανδίας μέχρι στιγμής ήταν περιορισμένος αλλά θα μπορούσε να είναι πιο σημαντικός το επόμενο έτος από ότι εκτιμάται σήμερα.